

Міністерство освіти і науки України
Криворізький державний педагогічний університет

Факультет географії, туризму та історії
Кафедра соціології та масових комунікацій

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо виконання курсових робіт
для здобувачів бакалаврського рівня освіти
за освітньо-професійною програмою
«Соціологія масових комунікацій, журналістики та реклами»

Спеціальність 054 «Соціологія»

Кривий Ріг –2023

Методичні рекомендації затверджені на засіданні кафедри соціології та масових комунікацій 21 вересня 2023 року., протокол № 2.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Криворізького державного педагогічного університету (витяг з протоколу № 3 від 05 жовтня 2023 р.)

Рецензенти:

Вікторія ЧОРНА, кандидатка соціологічних наук, доцентка, доцентка кафедри соціології та політології Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Ганна АНДРУЩЕНКО, докторка соціологічних наук, професорка, професорка кафедри управління бізнесом Державного університету економіки та технологій

УДК 316(076)

М

Методичні рекомендації щодо виконання курсових робіт для здобувачів бакалаврського рівня освіти за освітньо-професійною програмою «Соціологія масових комунікацій, журналістики та реклами» / І. В. Грабовець, А. С. Лобанова, Л. В. Калашнікова, О. О. Приходько, Л. С. Черноус. Кривий Ріг : Вид-во КДПУ, 2023. 33 с.

Методичні рекомендації призначені для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» спеціальності 054 «Соціологія» і висвітлюють основні питання, пов'язані з підготовкою, написанням, оформленням та захистом курсової роботи. У методичних рекомендаціях наведено основні етапи організації курсового дослідження, розкрито вимоги до структури курсової роботи, наукового та технічного оформлення, надано вимоги щодо представлення результатів досліджень студентів, порядок захисту курсової роботи, а також критерії оцінювання.

ЗМІСТ

Вступ	4
Вибір та затвердження теми курсової роботи	7
Пошук джерел та добір літератури з теми курсової роботи	8
Складання плану курсової роботи	9
Написання тексту курсової роботи	9
Структура курсової роботи	11
Оформлення курсової роботи	17
Вимоги до цитування та оформлення списку використаних джерел	19
Процедура публічного захисту курсової роботи	21
Критерії оцінювання курсової роботи	22
Список рекомендованої літератури	24
Додатки	26

ВСТУП

Навчальним планом підготовки фахівців зі спеціальності «Соціологія» передбачено підготовку і захист студентами курсових робіт. Курсова робота є самостійним навчально-науковим дослідженням, яке виконується у тематичних межах певної навчальної дисципліни або декількох дисциплін. Написання курсової роботи носить творчий навчально-дослідницький характер.

Метою курсової роботи є систематизація, закріплення й розширення теоретичних і практичних знань студентів з теорії та практики соціальних комунікацій, журналістики, реклами й PR, а також виявлення рівня їх підготовленості до самостійної дослідницької роботи. Виконання курсової роботи є першим кроком ознайомлення студентів із науковим дослідженням, а тому успішне її написання залежить від чіткого дотримання основних вимог до наукового рівня таких робіт, їх змісту, структури, стилю викладу матеріалу, а також оформлення. Навчальним планом підготовки бакалаврів з соціології передбачено написання двох курсових робіт – з соціології та за профілем освітньої програми, тобто з соціології журналістики, масових комунікацій та реклами.

Згідно до освітньо-професійної програми процес підготовки, написання та захисту курсової роботи дозволяє формувати такі загальні, спеціальні компетенції здобувачів вищої освіти, як:

ЗК05 – здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК07 – навички міжособистісної взаємодії;

ЗК15 – здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

СК01 – здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології;

СК11 – здатність формувати інформаційний контент, створювати медіапродукт.

А також визначає здобування таких результатів професійного навчання, як:

РН01 – використання понятійного апарату соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності;

PH02 – розуміння історії розвитку соціології, її сучасних концепцій та теорій, основних проблем;

PH03 – застосування положень соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі;

PH04 – пояснення закономірностей та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач;

PH05 – вільне спілкуватися державною та іноземною/іноземними мовами усно і письмово з професійних питань;

PH06 – ефективно виконання різних ролей (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач;

PH07 – вміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації;

PH08 – обґрунтування власної позиції, формулювання та аргументування самостійних висновків за результатами досліджень і аналізу професійної літератури;

PH09 – вміння розробляти програму соціологічного дослідження;

PH10 – володіння навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів, ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

PH11 – презентація результатів власних досліджень для фахівців і нефаківців;

PH12 – знання та дотримання етичних норм професійної діяльності соціолога;

PH13 – розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.

Тематика курсових робіт відповідає завданням навчальної дисципліни (чи декількох дисциплін) і тісно пов'язана з практичними проблемами соціології, теорії і практики масових комунікацій, журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю. Вона затверджується рішенням кафедри соціології та масових комунікацій і щорічно коригується з урахуванням набутого досвіду, побажань студентів й викладачів, представників баз практики тощо.

Запропоновані методичні рекомендації розроблені на підставі Закону України «Про вищу освіту», Державних стандартів спеціальності 054 Соціологія освітнього ступеня «бакалавр», нормальних положень Криворізького державного педагогічного університету. Теоретичні рекомендації супроводжуються зразками задля полегшення роботи студентам у визначені науково-категорійного апарату, написання теоретичного та практичного розділів курсової роботи, оформлення додатків та списку використаних джерел.

Серед провідних *обов'язків керівника курсовою роботою* слід виокремити наступні:

- всебічне сприяння у написанні курсової роботи;
- надання щотижневих консультацій щодо загальних вимог, що висувуються до написання курсової роботи у відповідності до графіку, встановленого і затвердженого на засіданні кафедри;
- надання допомоги студенту щодо визначення загального кола наукової та навчальної літератури за темою курсової роботи;
- консультування з питань формулювання мети, завдань, актуальності роботи, її структури та висновків;
- узгодження структури і плану курсової роботи;
- затвердження графіку виконання курсової роботи та доведення відповідної інформації до відома студента;

Обов'язки студента під час написання курсової роботи передбачають:

- вчасне обрання теми курсової роботи та її виконання;
- самостійне здійснення пошуку, систематизації та узагальнення наукової, навчальної літератури, нормативно-правових актів, підготовка і проведення авторського теоретичного/емпіричного соціологічного дослідження, оформлення його результатів;
- ґрунтовне та всебічне опрацювання джерельної бази за темою курсової роботи;
- дотримання календарного графіку виконання курсової роботи;
- виконання вимог щодо змісту та оформлення курсової роботи;
- дотримання принципів академічної доброчесності;
- врахування зауважень наукового керівника, усунення виявлених недоліків.

ВИБІР ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Тематика курсових робіт складається викладачами кафедри відповідно до навчального і робочого навчального планів за спеціальністю 054 «Соціологія», освітньо-професійною програмою «Соціологія масових комунікацій, журналістики та реклами» і затверджується на засіданні кафедри. Тематика курсових робіт повинна бути актуальною у науковому та практичному значенні, оновлюватися щороку.

Студенти мають право вільного вибору теми із запропонованого кафедрою переліку. Бажано, щоб обрана тема викликала зацікавленість у студента, співпадала з його навчальними та науковими інтересами. Разом з тим, зазначений перелік тем не є вичерпним. Після узгодження з керівником курсової роботи, студент має право запропонувати свою тему із обґрунтуванням доцільності її дослідження (відповідно до власної науково-дослідної роботи, замовлення роботодавця, можливості отримання необхідної інформації) та подати заяву про її затвердження завідувачу кафедри.

Тему курсової роботи студент обирає самостійно, враховуючи доступність літературних джерел (навчальних посібників, періодичних видань, статей, монографій та ін.), відповідних нормативних документів та його особистого інтересу. Переконавшись у правильності обрання теми курсової роботи, можна приступити до її підготовки.

При виборі теми курсової роботи необхідно враховувати, що в межах однієї форми навчання, як правило, не допускається виконання курсової роботи за однією і тією самою темою двома чи більше студентами. Тема курсової роботи може мати теоретико-аналітичний чи прикладний характер.

Обрані студентами та погоджені з науковими керівниками теми курсових робіт затверджуються на засіданні кафедри.

Кожному студенту завідувач кафедри призначає наукового керівника відповідно до навчального навантаження викладачів. Керівник проводить науково-консультаційне керівництво, допомагає у підготовці курсової роботи.

ПОШУК ДЖЕРЕЛ ТА ДОБІР ЛІТЕРАТУРИ ЗА ТЕМОЮ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Першим етапом підготовки курсових робіт є ознайомлення студентів з основними бібліографічними джерелами, що висвітлюють їх теми. Їх пошук повинен бути логічним, послідовним, усебічним.

Передусім варто ознайомитися з традиційними джерелами, що представлені у фондах різних бібліотек. Це – підручники, довідкові видання, монографії, наукові збірки, періодичні видання тощо.

У першу чергу, необхідно звернути увагу на необхідність ознайомлення з фондом і ресурсами Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Інституту соціології Національної академії наук України, а також бібліотеки Криворізького державного педагогічного університету та інших джерел відкритого доступу, зокрема офіційних сайтів спеціалізованих державних та недержавних установ, що містять статистичні дані, а також соціологічних агенцій, науково-дослідницьких організацій тощо (див. Додаток А). Для того, щоб віднайти їх у бібліотеці, слід скористатися довідково-бібліографічним апаратом, а саме систематичним каталогом, каталогом періодичних видань, систематичною картотекою статей, краєзнавчим каталогом, тематичними картотеками тощо. Також актуальним є опрацювання електронних архівів фахових видань з соціології, теорії і практики масових комунікацій, журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю (див. Додаток Б). Значно прискорить цей процес використання пошукових систем (Ebsco, Google Scholar, Web of Science та ін.).

Зібраний матеріал потребує сортування і критичної оцінки. Починаючи дослідження, варто познайомитись з найновішою літературою з даної теми. Нові праці, як правило, є повнішими і точнішими. Крім того, роботу теми варто починати з узагальнюючих праць, які дозволять охопити проблемне поле дослідження, а відповідно більш чітко окреслити проблемні позиції, які потребують вирішення.

Складений список джерел доречно обговорити з керівником курсової роботи на предмет її повноти. За його рекомендацією необхідно додати видання, що залишилися поза увагою. Після

узгодження робочої картотеки можна приступати до вивчення джерел, що її складають. Вивчення літератури треба починати з праць, де проблема дослідження курсової роботи відображається загалом, а потім переходити до більш вузьких напрямків досліджень.

СКЛАДАННЯ ПЛАНУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Завершивши роботи з джерельною базою, студент може приступити до складання попереднього плану курсової роботи. План за своєю структурою повинен бути складним і підкреслювати дослідницьку спрямованість роботи.

Складання плану курсової роботи дає змогу студентові уявити структуру майбутньої роботи, узгодити послідовність викладу матеріалу, повніше визначити коло дослідницьких завдань, що мають бути вирішені. Зразок плану курсової роботи подано у додатках (див. Додаток В).

План курсової роботи є описом логічної структури викладу матеріалу, в якому виокремлюються основні розділи, визначаються підрозділи, кожен з яких взаємопов'язаний за назвою і змістом з вище структурованим елементом. Під час написання курсової роботи план може бути уточнений чи змінений. Остаточний план роботи обов'язково узгоджується з керівником курсової роботи.

План курсової роботи повинен містити такі обов'язкові структурні елементи, як: вступ, основна частина (теоретична, аналітична, конструктивна), висновки, список використаних джерел і додатки (за необхідності).

НАПИСАННЯ ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Процес написання курсової роботи являє собою систематизоване відповідно до плану викладення студентом основних положень з теми дослідження, що відбиває його розуміння означених проблемних питань. По завершенні вивчення джерельної бази і фактологічного матеріалу студент повинен узагальнити усі нотатки, упорядкувати їх

відповідно до пунктів плану курсової роботи.

Змістовне наповнення розділів і підрозділів повинно відповідати меті і завданням курсової роботи, текст має бути написаний студентом самостійно і являти собою критичний аналіз опрацьованого матеріалу, що використовується в ній, вирізнятися комплексним системним підходом до вирішення наукових завдань. Під час написання курсової роботи студент повинен дотримуватися принципів системності, логічності викладу теми, пропорційно розкривати її складові. Зібрані теоретичні та емпіричні дані повинні бути згруповані в окремих підрозділах, послідовно й аргументовано.

Розкриття теми курсової роботи повинно бути чітким, логічним, послідовним, цілеспрямованим. Тест повинен бути написаний державною мовою, з дотриманням принципів академічної доброчесності, у науковому стилі викладу.

Курсова робота повинна мати вигляд єдиного, цілого, самостійного, завершеного наукового дослідження, у структурі якого усі складові логічного взаємопов'язані та відповідають плану.

Змістовне наповнення розділів курсової роботи повинно вирізнятися простотою, точністю та лаконічністю викладу. При цьому слід намагатись уникати як багатослів'я, так і занадто емоційних виразів.

Теоретична частина курсової роботи – це, як правило, представлення наукових теорій, концепцій та підходів до розуміння змісту, структури, функцій, ознак, характеристик об'єкта і предмета, в межах яких вони розглядалися ученими, узагальнення та систематизація наукових поглядів щодо проблем, які залишилися не вирішеними або не дослідженими в сучасних умовах.

Практична частина курсової роботи повинна відображати реальний стан та аналіз соціального явища, процесу, яке є об'єктом дослідження.

Підбиття підсумків дослідження, формулювання узагальнень, висновків і пропозицій є завершальним етапом написання роботи. Наступний етап роботи пов'язаний з оформленням результатів наукового дослідження.

Чорновий варіант курсової роботи подається на перевірку науковому керівникові у встановлений термін, окремі положення

можуть доповнюватися, уточнюватися або редагуватися. Після внесення правок, опрацювання зауважень і пропозицій наукового керівника, узгоджується остаточний варіант курсової роботи, який представляється на кафедру у визначений термін для перевірки на плагіат й реєструється у спеціальному журналі не пізніше, ніж за два тижні до офіційної дати публічного захисту. Після здачі готової курсової роботи слід готуватися до її публічного захисту.

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна містити такі структурні компоненти, як:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основна частина (розділи, підрозділи);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Титульний аркуш повинен мати відомості, які подають у такій послідовності: назва міністерства і навчального закладу, кафедри; тема курсової роботи; прізвище, ім'я та по-батькові студента; посада, науковий ступінь, прізвище, ім'я та по-батькові наукового керівника; місто і рік виконання курсової роботи (див. Додаток Г).

На наступній сторінці розміщують зміст, який включає перелік основних її частин із зазначенням сторінок, з яких вони розпочинаються. Назва кожної частини записується з нового рядка, з великої букви.

У *вступі* розкривається сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення наукового дослідження, здійснюється огляд соціологічної та психолого-педагогічної літератури з обраної теми, вказується на рівень її вивчення. Також визначаються об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження, формулюється гіпотеза, окреслюються методи дослідження, теоретичне та практичне значення курсової роботи.

Аргументація актуальності теми курсової роботи передбачає означення її важливості, практичної значущості та опис *проблеми дослідження* – це проблемна ситуація, пов’язана з суперечністю між соціальною дійсністю і її теоретичним осмисленням, яка потребує для свого пізнання і розв’язання певних методів, процедур та прийомів дослідження, це форма наукового відображення проблемної ситуації.

У характеристиці ступеня вивченості теми вказуються прізвища науковців, назви наукових шкіл, установ чи організацій, історичний період вивчення, а також аспекти соціальних явищ і процесів, які досліджувалися ними відповідно до тематики курсової роботи. Іншими словами, здійснюється огляд джерельної бази із означенням окремих аспектів проблеми, які у певній мірі висвітлюються у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі.

Метою курсової роботи, зазвичай, є ціль або цілі, які мають бути досягнуті здобувачем вищої освіти шляхом послідовного вирішення встановлених завдань. Мета являє собою кінцевий результат роботи, якого прагне досягти здобувач, іншим словами, це ніщо інше як відповідь на запитання «навіщо проводилося дослідження?». Визначення мети роботи дає змогу студенту виокремити провідні напрями дослідження, упорядкувати наявний теоретичний та емпіричний матеріал. Мета курсової роботи повинна бути тісно пов’язана з її темою.

На основі сформульованої мети студент має визначити *основні завдання*, які слід розв’язати в процесі написання курсової роботи. Завдання курсового дослідження (відповідні розділам та підрозділам роботи) дозволяють студентові визначати поетапність виконання роботи.

Як показує досвід, зазвичай, достатньо виокремити 4-6 завдань, вирішення яких забезпечить досягнення поставленої мети.

Завдання дослідження можуть включати такі складові, як:

1. Дослідження певних теоретичних питань, які входять до теми роботи (наприклад, викладання й інтерпретація основних поглядів авторів сучасних соціологічних теорій, акцентуація уваги на можливостях їх застосування для висвітлення обраної науково-практичної проблеми).

2. Аналіз змісту певних соціологічних парадигм та теоретичних

концепцій, що дозволяють сформулювати власні погляди на дану проблему та її місце в контексті сучасних соціологічних теорій.

3. Вивчення ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо.

4. Розробка програми соціологічного дослідження з обраної проблеми.

5. Формулювання висновків за результатами наукового аналізу, визначення напрямків використання теоретичних моделей в процесі вирішення конкретних проблем соціального життя в українському суспільстві.

6. Розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження.

Об'єктом дослідження виступає те чи інше соціальне явище, процес, тобто, обрана частина соціальної реальності, яка має свої межі й існує автономно. Під об'єктом дослідження у широкому сенсі розуміють процес, що утворює досліджувану проблемну ситуацію й існує незалежно від дослідника.

Предметом дослідження є та частина об'єкту, що має безпосереднє відношення до створення проблемної ситуації, на розв'язання якої й спрямована робота.

Основною відмінністю предмета дослідження від об'єкта є те, що предмет є частиною об'єкта дослідження. Тобто під предметом дослідження розуміються значущі з теоретичної або практичної точки зору властивості, особливості або сторони об'єкта. В кожному об'єкті дослідження може бути декілька предметів дослідження та концентрація дослідника на одному з них означає, що інші предмети дослідження залишаються осторонь від інтересів дослідника. Предметом роботи мають визначатися певні теоретичні конструкції або сторони, властивості, специфічні риси тощо, які викликають зацікавленість в плані дослідження саме даної проблеми.

Гіпотеза являє собою можливу (передбачувану) відповідь на питання, яке ставить перед собою дослідник, і складається із передбачуваних зв'язків між досліджуваними фактами. Формулювання гіпотези починається ще під час роздумів над метою і темою дослідження.

Для розв'язання завдань дослідження слід використовувати певні

методи наукової роботи як загальнонаукові, спеціальні, так і методи емпіричного дослідження. До основних загальнонаукових методів відносять абстрагування, аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, спостереження, узагальнення, порівняння, моделювання, формалізацію, моделювання й т. ін. До спеціальних методів належать такі соціологічні методи, як: опитування, соціальний експеримент, контент-аналіз, експертне оцінювання тощо, а до основних емпіричних методів – спостереження, експеримент, метод аналізу документів, опитування (анкетування або метод глибинного інтерв'ю), контент-аналіз, описова статистика, кореляційний аналіз, факторний аналіз та ін. Опис методів передбачає не лише їх перелічення, а й можливості використання для вирішення поставлених у роботі завдань. Це надасть змогу пересвідчитися в доцільності вибору саме цих методів.

Означення *теоретичної та практичної значущості* проведеного дослідження передбачає опис можливостей застосування результатів дослідження, отриманих студентом, на практиці або теоретичному рівні.

Завершується вступ описом *структури роботи*, де визначено, що курсова робота налічує визначені структурні елементи (вступ, два/три розділ, висновки, список використаних джерел і додатки), її загальний обсяг становить визначену кількість сторінок, вона містить ілюстративний матеріал з означення кількості рисунків, таблиць і додатків, а також кількість найменувань літератури у списку використаних джерел.

Загальний обсяг вступу – не менше 2-3 сторінок.

Основна частина роботи є найбільшою за обсягом й займає не менше 60-70 % роботи, що складає приблизно 25-28 сторінок. У ній автор повинен сформулювати суть проблеми, розкрити тему, визначити авторську позицію. Послідовність викладу матеріалу в основній частині курсової роботи повинна відповідати меті і завданням дослідження.

Основна частина курсової роботи складається з окремих розділів. При написанні курсової роботи рекомендується виділяти теоретичний/теоретичні розділи та розділ, який передбачає соціологічне дослідження.

У теоретичному/теоретичних розділах передбачено огляд загальних підходів до досліджуваної проблеми з використанням різноманітної джерельної бази, аналіз, узагальнення чи порівняння різних наукових позицій, концепцій і парадигм. Ця частина курсової роботи повинна містити теоретико-методологічне обґрунтування вивчення проблеми, розкривати сутність досліджуваного соціального явища чи процесу, історію його вивчення, типологію різновидів, опис структурних елементів, причинно-наслідкові зв'язки, сучасні тенденції та ін.

Практичний розділ передбачає інтерпретацію результатів емпіричного соціологічного дослідження, подання конкретних адресних і рекомендацій пропозицій щодо можливого розвитку, покращення ситуації. Первинні соціологічні дані повинні бути чітко спрямовані на аналіз предмету дослідження курсової роботи чи окремого важливого його аспекту. Ця інформація може бути отримана у ході проведення соціологічного дослідження (індивідуального чи групового, реалізованого під час проходження практики або ж у межах науково-дослідної роботи кафедри тощо).

Кожен розділ курсової роботи повинен закінчуватися короткими висновками, які оформлюються як окремий його підрозділ.

Програма та інструментарій емпіричного дослідження обов'язково затверджується науковим керівником, розміщуються у додатках до курсової роботи.

У разі здійснення вторинного аналізу емпіричних даних, запозичених у інших дослідників, слід дотримуватися наступних вимог:

- здійснюючи аналіз вторинних даних, слід обов'язково вказувати:

- а) назву організації, соціологічного центру, дослідницької агенції тощо (автора, за наявності), які організували і проводили дослідження;

- б) термін проведення дослідження;

- в) опис методологічних та методичних параметрів дослідження (обсяг вибірки, ознаки репрезентативності та розмір похибки, спосіб добору одиниць спостереження, означення особливостей методу збору первинної інформації, що використано);

- слід уточнити переваги та недоліки використання означених методів збору та аналізу даних, їх можливості для аналізу досліджуваного соціального явища чи процесу.

Інтерпретація даних емпіричного соціологічного дослідження в основній частині курсової роботи передбачає аналіз основних соціальних показників. Для спрощення сприйняття слід використовувати ілюстративний матеріал у формі діаграм, графіків або таблиць обов'язково з відповідними коментарями та авторськими аналітичними схемами. Великі за обсягом таблиці та розподіли даних рекомендовано виносити у додатки, відповідно посилаючись у тій частині тексту, де вони аналізуються/використовуються. Подання результатів якісних досліджень передбачає розміщення в основному тексті курсової роботи узагальнень, класифікацій, концептуальних схем тощо), також можливе використання окремих елементів масиву даних (наприклад, цитати з нарративних інтерв'ю, експертних оцінок чи фокус-груп). У додатках є сенс презентувати усю базу даних або узагальнені результати дослідження.

Головною вимогою, що висувається до тексту основної частини курсової роботи, є самостійність, упорядкованість і логічність викладу матеріалу. Текст має бути грамотно написаний, відповідати науковому стилю.

У ході написання курсової роботи перевагу слід віддавати перевіреним фактам, усі положення і узагальнення варто обґрунтовувати задля того, щоб робота мала форму завершеного наукового дослідження. Принципи академічної доброчесності передбачають означення посилань на усі запозичені думки, відомості, дані.

Структура роботи підлягає обов'язковому затвердженню науковим керівником. Кожний її розділ висвітлює окрему складову досліджуваної проблеми, а підрозділ – окреме наукове завдання. Розділи курсової роботи повинні завершуватися проміжними висновками, які відображають реалізацію низки завдань та дають можливість переходу до наступної структурної частини.

Розподіл матеріалів курсової роботи на розділи та підрозділи, їх послідовність повинні бути логічно виправданими і відносно пропорційними за обсягом. Назви розділів і підрозділів повинні

відповідати меті і завданням роботи.

Висновки курсової роботи подаються стисло, у вигляді тез, які є результатами проведених теоретичних, аналітичних розвідок і визначають, якою мірою вони відповідають меті та завданням курсової роботи. Основним призначенням цієї складової структури курсової роботи є підбиття підсумків реалізованого дослідження – виклад основних наукових положень та практичних результатів розв’язання наукової проблеми. Висновки обов’язково повинні бути авторськими. Під час формулювання узагальнень і прикінцевих положень не слід повторювати зміст вступу чи основної частини, потрібно коротко, логічно та аргументовано сформулювати основні положення роботи, тобто дати стислі відповіді на поставлені у вступі завдання. Не треба формулювати висновки ширше, ніж того вимагає дана тема. Кожному із поставлених у вступі завдань має відповідати не менше одного висновку або однієї пропозиції. Висновки не допускають загальних абстракцій, не підтверджених у роботі тверджень чи того, що виходить за межі роботи і про що не йшлося у тексті. Загальний обсяг висновків становить 2-3 сторінки.

Курсова роботи завершується списком використаних джерел і додатками (за необхідності).

ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота має бути надрукована державною мовою на аркушах формату А4. Її друкують з однієї сторони аркуша шрифтом Times New Roman розміром кегля 14 пунктів, 1,5 міжрядковим інтервалом (29-30 рядків на сторінці). Вирівнювання тексту по ширині сторінки. Текст курсової роботи необхідно друкувати, дотримуючись наступних розмірів полів: верхнє та нижнє – 20 мм, лівє – 20 мм, правє – не менше 10 мм.

Нумерація сторінок проставляється у верхньому правому кутку. Титульний аркуш є першою сторінкою і номер на ньому не ставиться. Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами по центру

тексту, напівжирним шрифтом та без крапки наприкінці. Заголовки підрозділів курсової роботи варто починати із абзацного відступу і друкувати (крім першої великої) малими літерами, напівжирним шрифтом, без крапки наприкінці. Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки, підрозділи продовжуються на тій же сторінці. Відстань між заголовком і текстом курсової роботи повинна складати два рядки. Відстань між рядками заголовка така, як у тексті, а між заголовком і підзаголовком один рядок, між підзаголовком і текстом також один рядок при комп'ютерному наборі.

Абзаци в тексті курсової роботи починають відступом, рівним 1,25 мм.

Ілюстрації і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Таблицю, графік, діаграму розміри яких більше формату А4, розміщують в додатках. Ілюстрації позначають скороченням «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, які винесені у додатки.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу, підрозділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2.3. – тобто третій рисунок першого розділу другого підрозділу. Номер ілюстрації та її назва розміщують під ілюстрацією з абзацного відступу.

Таблиці нумерують (за винятком таблиць, які винесені у додатки) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначеннями номера, курсовим. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу, підрозділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка(як і в рисунках). Нижче з нового рядка по центру визначається назва таблиці, напівжирним шрифтом. При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами – «Продовження таблиці». Усі таблиці та ілюстрації повинні обов'язково супроводжуватися посиланням на джерело інформації (або ж має бути зазначено, що складено автором самостійно).

Додатки оформлюють в кінці курсової роботи, розміщуючи їх у

порядку появи посилань у тексті. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б.

Загальний обсяг курсової роботи має становити 30-35 сторінок, але до нього не входять список використаних джерел та додатки. Частіше за все у додатки включають табличні матеріали, схеми, рисунки, діаграми, які додатково ілюструють аналізований матеріал.

ВИМОГИ ДО ЦИТУВАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Написання та захист курсової роботи ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Питання академічної доброчесності регулюють такими нормативними документами, як: «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у КДПУ» (<https://drive.google.com/file/d/1acm4pJZhCmv2DPamsMmNabzg-TYLxg7U/view>); «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти КДПУ» (<https://drive.google.com/file/d/1z6JqT8fU4UpmZJ3IfnYK50lOCtUSQv0t/view>), де зазначено види порушень академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, шляхи запобігання плагіату і відповідальність за порушення норм академічної доброчесності.

Задля уникнення академічного плагіату слід дотримуватися загальних вимог до цитування:

- текст цитати (прямої мови) починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується також вираз «так званий»;

- цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться в будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед

авторським текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

- при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо його висновків і давати відповідні посилання на джерело;

- цитування не повинне бути ані надмірним, ані недостатнім, бо і перше, і друге знижує рівень наукової праці: надмірне цитування створює враження компілятивності праці, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

Наприклад: Цитата в тексті: «...Серед інших сфер працевлаштування 30 % респондентів вказали сферу культури та мистецтва, економіку, медицину, високотехнологічні галузі, юриспруденцію та журналістику, спорт та інше, що свідчить про прагнення респондентів працювати у сферах, де використовується інтелектуальна праця й потрібен талант ... серед учнів, які вже колись були за кордоном, є більше бажаючих залишитися за кордоном (на 7 %) і менше таких респондентів, які вагаються (на 8 %) [17, с. 85-86]», де 17 – номер по списку літератури, с. 85-86 – сторінки у даному виданні.

Відповідне подання у списку літератури:

17. Шевченко О. Глобальні виклики сучасності: проблема класифікації та пріоритезації. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2017. № 1. С. 82-96. URL : <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/47> (дата звернення 23.12.2022).

Якщо потрібно надати посилання на декілька публікацій, то їх необхідно оформляти в посиланні, використовуючи знак «;» (крапка з комою). Наприклад: цитата в тексті «...проблема лідерства аналізується в працях К. Левіна, М. Мескона, Б. Паригіна [12; 14; 25]».

Список використаних джерел оформлюється в алфавітному порядку, відповідно до норм Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 (див. Додаток Д). Кількість найменувань у списку

використаних джерел має бути не менше 15-20 робіт по темі курсової роботи.

ПРОЦЕДУРА ПУБЛІЧНОГО ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсової роботи відбувається у присутності інших студентів (може бути вся академічна група або проблемна наукова група), наукових керівників чи керівників практики та 2-3 членів комісії. Тези доповіді студент готує заздалегідь, доповідь має бути змістовною і тривати не більше 7-8 хвилин.

Перед захистом роботи студент повинен підготувати та погодити з науковим керівником текст виступу та необхідні для цього ілюстративні матеріали. При цьому потрібно враховувати, що виступ обмежений за тривалістю регламентом, а обсяги ілюстративних матеріалів визначаються конкретною темою.

У доповіді необхідно:

- назвати тему курсової роботи, підкреслити її актуальність та значущість;
- сформулювати основну мету, об'єкт, предмет і завдання дослідження;
- стисло розкрити структуру роботи;
- доповісти про результати роботи, зроблені висновки і внесені пропозиції.

Після доповіді студент відповідає на запитання членів комісії та інших присутніх.

Під час захисту оцінюють якість виконаної наукової роботи, рівень знань і набутих навичок щодо висвітленої теми, вміння аналізувати практичну діяльність організацій, логічно і аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну точку зору.

За необхідності, наприклад, кращого сприймання присутніми змісту доповіді, можна використовувати заздалегідь підготовлені наочні засоби – плакати з таблицями, графіками, алгоритмами, презентацію і т. ін.

Рішення про підсумкову оцінку курсової роботи приймається на закритому засіданні комісії, яке проводиться одразу після доповіді

останнього студента і оголошується того ж дня у присутності членів комісії.

Студенти, які не виконали або не захистили курсову роботу, не допускаються до семестрового контролю. У разі отримання незадовільної оцінки курсову роботу необхідно доопрацювати або виконати іншу за новою темою.

Захист курсових робіт проводяться у призначений за розкладом час. Курсові роботи зберігаються на кафедрі протягом трьох років, потім списуються в установленому порядку. Роботи, що мають наукову і практичну цінність, рекомендуються кафедрою для написання студентом дипломної роботи з даної теми.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Під час публічного захисту курсової роботи студент повинен продемонструвати:

- ґрунтовні теоретичні знання з обраної тематики та проблемне викладення теоретичного матеріалу;

- вміння вивчати та узагальнювати матеріали з літературних джерел, даних соціологічних досліджень, нормативних документів, періодичної преси, установ та організацій;

- спроможність вирішувати практичні завдання, робити висновки, надавати пропозиції;

- навички підготовки, організації та проведення соціологічного дослідження або його окремих складових.

Курсова робота дозволяє виявити творчий та науковий потенціал студента, а також може бути сходиною для подальшої наукової роботи.

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) – студент виконав роботу на високому науковому рівні, оволодів навиками науково-дослідної роботи у збиранні і систематизації даних, їх обробки, формулювання висновків, оформив роботу дотримуючись вимог, на захисті продемонстрував глибокі знання з теми дослідження, впевнено відповів на запитання.

Оцінка «добре» (71-89 балів) – здобувач вищої освіти виконав роботу на належному науковому рівні, оволодів навиками

науково-дослідної роботи, але допустив незначні порушення у і систематизації матеріалу, допустив неточності при оформленні роботи, на захисті продемонстрував знання з теми дослідження, відповів на запитання.

Оцінка «задовільно» (50-70 балів) ставиться, якщо студент виконав роботу на достатньому науковому рівні, не повністю розкрив тему дослідження, оформив роботу не належним чином, на захисті продемонстрував неглибокі знання теми дослідження, не відповів на окремі запитання.

Оцінка «незадовільно» (до 49 балів) ставиться в тому випадку, коли зміст роботи не відповідає плану, не розкрита тема дослідження, студент не орієнтується в своїй роботі і не може відповісти на питання або якщо робота є плагіатом.

Курсова, робота, у якій допущено порушення норм академічної доброчесності, не може бути рекомендована до захисту та/або до оприлюднення. Якщо в курсовій роботі засвідчено порушення норм академічної доброчесності, така робота не допускається до захисту та оцінюється на «незадовільно».

Таблиця 1

Критерії оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання	Курсова робота з соціології	Курсова за профілем ОП
Якість виконання теоретичної частини курсової роботи: повнота літературного огляду, наявність авторського аналізу літературних джерел, грамотність цитування	50	25
Правильність представлення емпіричних результатів та якість їхньої інтерпретації	-	25
Виступ студента під час публічного захисту, якість унаочнення доповіді, обґрунтованість відповідей	20	20
Апробація результатів науково-дослідницької роботи	20	20

Оформлення роботи	10	10
-------------------	----	----

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження. Київ: Дух і Літера, 2015. 380 с.
2. Борисенко В. Д. Організація наукових досліджень в Україні : навч. посіб. Миколаїв: Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського, 2016. 258 с.
3. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія і методика наукового дослідження : підруч. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2020. 336 с.
4. Вітченко А. О., Вітченко А. Ю. Основи наукових досліджень у вищій школі : підруч. Київ : ФОП. Ямчинський О.В., 2020. 272 с.
5. Гапоненко В. А., Рихлік В. А. Зв'язки з громадськістю : навч. посібник. Київ : Київський національний економічний університет, 2015. 238 с.
6. Горлач М., Кремень В., Волович В. та ін. Соціологія : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 808 с.
7. Горпинич О. В., Архипова А. О. Соціологія масових комунікацій та медіапланування : навч. посіб. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2018. 255 с.
8. Гуменюк Л. Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. Т. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 784 с.
9. Гуменюк Л. Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. Т. 2. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 544 с.
10. Данильян О. Г., Дзьобань. О. П. Методологія наукових досліджень : підруч.. Харків : Право, 2019. 368 с.
11. Загальна соціологія: [хрестоматія] / упор. А. В. Фурман, В. С. Біскуп, О. С. Морщакова. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 354 с.
12. Історія української соціології : навч. посібник / за заг. ред. К. Батаєвої, В. Бурлачука, В. Степаненка. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 392 с.
13. Климанська Л. Д., Клос Л. Є, Школяр М. В. та ін. Спеціальні та галузеві соціології: Навч. посіб. / за заг. ред. В. М. Пічі. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 422 с.

14. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
15. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.
16. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування. Київ: Вид-чий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 342 с.
17. Стояцька Г. М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Дніпро : Дніпропетров. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 142 с.
18. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ: Кондор, 2018. 256 с.
19. Технології прикладних соціологічних досліджень : навч.-метод. посібник / наук. ред. Ю. Саєнко. Київ : Ін-т соціології НАНУ, 2003. 124 с.
20. Чудовська І. Соціологія реклами: Навч. посібник для студентів вищ. заклад. освіти. Київ : Каравелла, 2019. 192 с.
21. Якісні дослідження в соціологічних практиках: Навчальний посібник / За ред. Н. Костенко, Л. Скокової. Київ : Інститут соціології НАНУ, 2009. 400 с.
22. Яремчук С. С. Соціологія масової комунікації : навч. Посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. 248 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Рекомендований перелік офіційних сайтів бібліотек відкритого доступу з соціологічною літературою

1. SocArXiv (безкоштовний архів публікацій з гуманітарних та соціальних наук, освіти і права). URL :<https://osf.io/preprints/socarxiv>.
2. Social Science Research Network (база рефератів публікацій та повних текстів в галузі соціальних наук). URL :<https://www.ssrn.com/index.cfm/en/>.
3. Бібліотека Факультету соціології Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка
URL :<https://sociology.knu.ua/uk/library>.
4. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL :<http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
6. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL : <https://nlu.org.ua/>.
7. Посібники для медіа. Інститут масової інформації. URL :<https://imi.org.ua/books>.
8. Публікації Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL :<https://idss.org.ua/public>.
9. Публікації Національного інституту стратегічних досліджень. URL : <https://niss.gov.ua/publikacii>.
10. Публікації співробітників Інституту соціології Національної академії наук України. URL :<https://i-soc.com.ua/ua/edition/publications>.
11. Репозитарій Криворізького державного педагогічного університету. URL :<http://elibrary.kdpu.edu.ua/>.
12. Репозитарій Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». URL :<https://ela.kpi.ua>.

**Перелік офіційних сайтів українських фахових видань
з соціології**

1. Migration & Law. URL : <https://nam.kiev.ua/zhurnal-migration-law.html>.
2. Актуальні проблеми філософії та соціології. URL : <http://apfs.onua.edu.ua/index.php/APFS>.
3. Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки : збірник наукових праць. URL : <http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/index>
4. Вісник Дніпровського університету. Серія : філософія, соціологія, політологія. URL : <https://www.dnu.dp.ua/visnik/fsnm/12>.
5. Вісник Львівського університету. Серія : соціологічна. URL : <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/sociology>.
6. Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Філософія, культурологія, соціологія. URL : <http://visnyk-culturology.mdu.in.ua/>.
7. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право. URL : <http://visnyk-ppsp.kpi.ua/>.
8. Вісник Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. Серія : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. URL : <http://fil.nlu.edu.ua/>.
9. Вісник Одеського національного університету. Соціологія і політичні науки. URL : <http://heraldiss.onu.edu.ua/old>.
10. Вісник Харківського національного університету. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства : методологія, теорія, методи». URL : <https://periodicals.karazin.ua/ssms>.
11. Габітус : науковий журнал з соціології та психології. URL : <http://habitus.od.ua/>.
12. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. URL : http://www.zhu.edu.ua/journal_cpu/index.php/der_sc/about.
13. Міжнародний часопис «Релігія та соціум». URL : <http://www.sociology.chnu.edu.ua/?page=ua/chasopys>.
14. Епістемологічні дослідження у філософії, соціальних і

політичних науках. URL :<https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS>.

15. Перспективи. Соціально-політичний журнал.
URL :<http://perspektyvy.pdpu.od.ua/>.

16. Наукові записки НАУКМА. Соціологічні науки.
URL :<http://nrps.ukma.edu.ua/>.

17. Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах «Грані». URL :<https://grani.org.ua/index.php/journal>.

18. Нова парадигма.
URL :<https://www.novaparadigma.npu.edu.ua/index.php/novaparadigma>.

19. Соціальні виміри суспільства.
URL :<https://i-soc.com.ua/ua/edition/socialni-vimiri-suspilstva/>.

20. Соціальні технології : актуальні проблеми теорії та практики. URL :<http://soctech-journal.kpu.zp.ua/>.

21. Соціологічні студії.
URL :<https://vnu.edu.ua/uk/publishing/sociologichni-studiyi>.

22. Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
URL :<http://stmm.in.ua/archive/>.

23. Український соціологічний журнал.
URL :<https://periodicals.karazin.ua/usocjour/about>.

24. Український соціум. URL :<https://ukr-socium.org.ua/uk/>.

Зразок оформлення плану курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ РЕКЛАМИ	6
1.1. Реклама як об'єкт соціологічного аналізу.....	6
1.2. Особливості та специфіка політичної реклами на ринку рекламних послуг в Україні.....	9
Висновки до першого розділу.....	13
РОЗДІЛ 2. СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИЧНОЇ РЕКЛАМИ (на прикладі м. Кривого Рогу)	16
2.1. Інтерпретація результатів емпіричного дослідження	16
2.2. Шляхи покращення ефективності політичної реклами.....	27
Висновки до другого розділу.....	31
ВИСНОВКИ.....	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	34
ДОДАТКИ.....	37

Зразок оформлення титульного аркушу курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет географії, туризму та історії
Кафедра соціології та масових комунікацій

Курсова робота

на тему: «Теперішнє і майбутнє в оцінках молодих українців»

Студентки ІІІ курсу групи СМК-20
за спеціальністю «054 Соціологія
ОП «Соціологія масової комунікації,
журналістики і реклами»
Слободяник Катерини Володимирівни

Науковий керівник:
доктор соціологічних наук, професор
Лобанова Алла Степанівна

Кривий Ріг – 2022

**Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015
«Інформація та документація. Бібліографічне посилання.
Загальні положення та правила складання» з урахуванням
правок (код УКНД 01.140.40)**

Книга одного автора

Курчаба Т. Соціологія : навч.-метод. посіб. Львів: ПП Сорока Т. Б., 2015. 183 с.

Книга двох або трьох авторів

Лобанова А. С., Калашнікова Л. В. Соціологія. Вступ до спеціальності. Київ : Каравела, 2022. 308 с.

Книга чотирьох і більше авторів

Управління рекреаційними територіями : монографія / О. М. Гаркуша та ін. Миколаїв : Іліон, 2010. 235 с.

Книга без зазначення автора (з редактором тощо)

Соціологічні та політологічні студії: підручник для студентів вищих закладів освіти / За ред. проф. А. С. Лобанової. Київ : Каравела, 2018. 520 с.

Книга – окремий том (частина) багатотомного видання

Гуменюк Л. Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. Т. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 784 с.

Книга: автор і перекладач

Мартієнко А. І. Теоретичні основи розвитку відносин власності / пер. з англ. В. Н. Перегудова. Київ : Основа, 2014. 503 с.

Частина книги (розділ тощо)

Вишневська Г. Г. Науково-творчий доробок кафедри міжнародного туризму. З Україною в серці відкриваємо світ : до 20-річчя каф. міжнар. туризму КНУКіМ : біобібліогр. покажч. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2017. 194 с.

Стаття в журналі

Калашнікова Л. В., Безуглова В. Д. Проблеми структурно-функціонального аналізу комунікативного потенціалу соціальних онлайн-мереж. *Габітус: науковий журнал*. Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2022. № 39. С. 43-48. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2022/39-2022/7.pdf> (дата звернення: 12.10.2022).

Стаття в газеті

Андрущенко В. Академічна недоброчесність як виклик інтелектуальній спроможності нації. *Голос України*. 20 липня 2018. С. 10.

Електронний ресурс. Сайт

Соціологічна асоціація України. URL : www.sau.kiev.ua(дата звернення: 05.11.2022).

Український центр економічних та політичних досліджень ім. Разумкова. URL : www.useps.org(дата звернення: 07.12.2022).

Дисертація

Петрухін С. В. Концептуалізація суспільства та становлення української держави у працях Микити Шаповала: історико-соціологічний підхід : дисертація на здобуття наук. ступ. доктора філософії зі спеціальності 054 Соціологія. Криворізький державний педагогічний університет. Кривий Ріг, 2022. 250 с.

Автореферат дисертації

Заяць А. Є. Міське суспільство Волині XVI – першої половини XVII ст. : автореф. дис. ... д-ра іст. наук : 07.00.01. Львів, 2019. 39 с.

Матеріали конференції. Тези доповіді

Гудзенко О. З. Соціоструктурні та інституційні зміни українського суспільства в умовах російсько-української війни. *Збірка матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Придніпровські соціологічні читання»* (м. Дніпро, 30 вересня

2022 року) / відповідальний за випуск, професор В. В. Кривошеїн.
Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2022. С. 10-13.

Закон, нормативний акт

Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань : Постанова Каб. Міністрів України від 28.06.1997 р. № 644. Офіційний вісник України. 1997. № 27. С. 105.

Конституція України : від 28.06.1996 р. : станом на 01 січ. 2006 р.
Київ : Ін Юре, 2006. 144 с.

Стандарт

ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Чинний від 2016-07-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с.

Архівні матеріали

Листування [Грушевського М. С.] з друкарнями в Празі, Відні та інших містах про видання і продаж книг. 4 лютого 1922 р. – грудень 1923 р. ЦДІАК України (Центр. держ. іст. архів України). Ф. 1235. Оп. 1. Спр. 95.